

Sme / 27.4.2009

Útržky pamäti treba neustále dopĺňať

Pod názvom Tajovského komédie sa ukrýva výstava v bratislavskej Galérii súčasného umenia Krokus. Pranie ruje negatívne vlastnosti ľudskej (ženskej) povahy na slovenskej dedine konca 19. storočia.

Kurátorka Gabriela Kisová má sympatickú stratégiu - prináša vo dvojici vždy jedného domáceho a jedného zahraničného autora. Naposledy prišla s plnším spojením Jarmily Džupovej a Talianky Mariky Vicari a tentokrát na výstave Ženský zákon ukazuje tvorbu Lucie Dovičákovej a Iny Loitzl.

Lucia Dovičáková patrí v súčasnosti medzi najautentickejších mladých autorov na Slovensku - neprispôbuje sa trhu s umením, nie je populistická

maľbou pseudovelkých, ale prázdnych tém, a zároveň vie byť provokatívna, čo pri dnešnej unavenej maliarskej produkcii pôsobí veľmi sviežo.

Nie je síce levom aukcií, ale často vystavuje v renomovaných inštitúciách doma i v zahraničí - hodnota jej diel tak zatiaľ rastie mimo záujmu najznámejších zberateľov.

Ani polkrok pred zástupom

Jej prítomnosť dáva tušiť, akými témami sa výstava zaoberá, a že tvorí určitý vstupný mostík pre tvorbu rakúskej autorky Iny Loitzl, u nás pomerne neznámej. A možno povedať, že výstava Tajovského komédie je svojou kvalitou nerovnomerná. A to (našťastie) v prospech slovenského zastúpenia. Podobne dopadlo v minulosti spojenie



Z diela Lucie Dovičákovej.

Svätopluka Mikytu s Johannesom Schlichtingom v Galérii Medium.

Ina Loitzl sa v nadväznosti na veľké osobnosti feministického umenia posledných 40 rokov

zaoberá postavením a úlohou ženy v súčasnej spoločnosti, čo je pre ňu samotnú iste zaujímavé. Svojou tvorbou, témami či technikami však ani o polkrok nevystupuje z radu zástupov autoriek podobného zamerania, a tak je jej pohľad len potvrdzovateľným dávno známym umeleckým stratégiám. Tie už aj v našom priestore odzneli už pred viac než desaťročím.

Loitzl tvorí v intenciách dobrego stredného prúdu, čo neprekáža, len trochu zavádza v prípade porovnania s Dovičákovou, ktorú tak kontextualizuje prvoplánovým feminizmom, čo nie je úplne presné.

Všetko, čomu radi uveríme

Dovičáková totiž vo svojich príbehoch nespracúva dávno prevarené všeobecné postuláty,

ale malé útržky pamäti, histórie, ktoré sa tradujú len ústne, a ktoré treba neustále dopĺňať, aby dávali zmysel.

Vizualizuje tiež mýty svojho životného priestoru, pri ktorých nemusíme vedieť, či sú úplné a hodnoverné - všetko veci, ktoré nás prekvapujú, a ktorým radi či neradi, ale vždy uveríme. Možno aj preto, že ich forma je veľmi voľná a otvorená, neakademická.

Keď si pripomenieme niektoré kritické reakcie na autorkinu vlnajúcu výstavu v Bratislave, potom treba povedať, že názov tejto je zvolený mimoriadne vtipne a príhodne - netypické výtvarné prejavy sa u nás presadzovali vždy dosť ťažko a sprevádzalo ich veľa zaslepenosti.

Richard Gregor

Autor je výtvarný teoretik